



GREMO PRVIČ V VRTEC

Pripravila: Alenka Žavbi, svetovalna delavka

Vstop v vrtec je pomemben dogodek v življenju otroka in njegovih staršev. Ta veliki dan nekaterim predstavlja enega prvih večjih stresov tako za otroka kot za starše.

Kar naenkrat se mora otrok spopasti z ločitvijo od matere, deliti prijateljico z drugimi otroki, sklepati nove socialne stike, se znajti v skupini, pridobiti pozornost, občutek sprejetosti, pripadnosti, podrediti svoje potrebe, tudi počakati in potrpeti, da pride na vrsto.

Prav tako pa se morata z ločitvijo od otroka soočiti starša, sprejeti otrokovo novo vlogo, vlogo »starejšega, večjega in bolj samostojnega« otroka. Spremenijo se družinski odnosi, na otrokov razvoj vplivajo še drugi ljudje, otrok razvija odnose z drugimi vrstniki povsem brez vpliva ali posredovanja staršev.

Prehod iz ožjega družinskega kroga v prvo širše socialno okolje zaznamujejo močna čustva – od veselja, radovednosti, ponosa, do občutij negotovosti, izgube in slovesa.

Da bi proces adaptacije na nove okoliščine potekal čim bolj umirjeno in da bi ta veliki dan bil nekaj posebnega in nepozabnega, smo pripravili nekaj praktičnih nasvetov.

Pred vstopom v vrtec

Otroku lahko pomagamo premostiti prevelike razlike med življenjem doma in življenjem v vrtcu tako, da ga postopoma začnemo navajati na svojo odsotnost, npr. kakšno popoldne ali večer naj preživi sam z očetom ali starimi starši, za uro ga pustite znani osebi, ipd.

Prav tako mu bodo uvajalne težave omilili, če ga bomo že doma navajali na samostojnost: npr. samostojnost pri jedi, igranju, oblačenju, obujanju, spanju, higieni, ipd. Pozanimajte se o ritmu življenja v vrtcu in poskušajte podoben ritem uvesti tudi doma, predvsem čas hranjenja in čas spanja.

Iz starega albuma poiščite kakšno vašo sliko ali spomin iz vrtca. Otroku pripovedujte o svojih pozitivnih izkušnjah vrtca, če ste ga seveda obiskovali.

Obiščite knjižnico in si izposodite slikanico, ki govori o vrtcu.

Ob predhodnem dogovoru z vzgojiteljico, vrtec in otroke v njem lahko obiščete tudi na dvorišču ali podobno.

Z otrokom se pogovarjajte o življenju v vrtcu, vendar ga s temo vrtca ne obremenjujte in ne pretiravajte.

Pred vstopom v vrtec naj otrok ne doživlja večjih sprememb kot npr. odvzem dude, spanje v svoji postelji, ipd.

Še bolj pomembna pa je vaša priprava na vstop vrtec. Otroci namreč doživljajo svet okoli sebe tudi skozi doživljanje najbližjih – če je strah mamo, je strah tudi otroka. Če niste prepričani o vključitvi v vrtec ali vam odhod otroka v vrtec povzroča skrbi, o tem spregovorite – o svojih pomislekih, strahovih ali dilemah, se posvetujte z vzgojiteljico ali svetovalno delavko v vrtcu. Tako boste pomagali vašemu otroku, da se mu bo omogočilo prijetno bivanje. Ni redko, ko mama ločitev od otroka težko sprejme in svoje občutke prenaša na otroka – takrat je verjetno najbolje, da ločitev olajša oče, ki si ob vstopu v vrtec vzame »čas za uvajanje«.

Vstop v vrtec – obdobje prilagajanja, t.i. obdobje uvajanja

Odzivi otrok na nove okoliščine so različni. Neznano okolje, ljudje, nova pravila, prilagajanje na stalno prisotnost vrstnikov,...novosti je ogromno. Praviloma traja deset tednov, da se otroci, starši in vzgojiteljice navadijo na novo situacijo in je ne doživljajo več kot stresno. Pomembno pa je, da se zavedamo, da se bo otrok ob vstopu v vrtec mogoče nekaj časa drugače obnašal. Skorajda ni otroka, ki v tem času ne bi kazal kakšnega novega odziva.

Kako se lahko kažejo prilagoditvene težave?

Zjutraj:

- doma se upira in noče v vrtec;
- v vrtcu se oklepa staršev, joče in ne želi, da bi starši odšli;
- brca, otepa z rokami.

V skupini:

- se ne vključuje v igro, samo opazuje, ne želi kontakta z vzgojiteljico in ostalimi otroki;
- je občutljivejši, vsaka sprememba ga hitro vznemiri;
- je neprijazen do drugih otrok;
- odklanja hrano in spanje;
- ponovno začne lulati in kakati v hlačke.

Ob prihodu staršev:

- ponovno joka – olajšanje
- odklanja kontakt s starši – zamera (ne sme vas to prizadeti, počakajte in prišel bo k vam)

Doma:

- je bolj siten, razdražljiv
- ne želi govoriti o vrtcu
- lahko je bolj neješč, ima prebavne motnje
- je zaspan, veliko spi
- upade mu fizična kondicija, je manj odporen in zato bolj dovzeten za razne bolezni.

Vsak otrok svojo stisko pokaže na svoj način in vsi ti pojavi so pri večini otrok le prehodni. Ne obupajte, začetne težave bodo minile. Predvsem pa ne prekinite uvajalnega obdobja, razen če otrok zboli. Vsaka prekinitev namreč pomeni ponovno uvajanje.

Z medsebojnim sodelovanjem z strokovnimi delavci v vrtcu lahko ta dogodek naredite prijetnejši, začetne težave pri vstopu otrok v vrtec pa lahko omilimo.

Vzgojiteljici zaupajte posebnosti vašega otroka, povejte vse – kako ga umirite, ko joče, s čim ga uspavate, katera je njegova najljubša igrača, navada, pa tudi razvada. Vi vašega otroka najbolj poznate – vzgojiteljici, s tem pa tudi otroku, boste ogromno pomagali, če jo boste opremili s čim več informacijami.

Vzemite si čas in otroka postopno uvajajte v vrtec. O korakih uvajanja se dogovorite z vzgojiteljico. Naj bo vzgojiteljica vaš partner in moderator v procesu vključevanja.

Prvi dan v vrtcu

Priporočamo vam, da otroka ne pustite v vrtcu ves dan. Novinci so v vrtcu na začetku krajši čas, ki se postopoma podaljšuje. Vaš otrok se bo počutil zapuščenega, če ga boste že prvi dan v vrtcu pustili do zadnjega. S tem mu boste podaljšali uvajalne težave. Otrok si mora pridobiti občutek varnosti in sprejetosti v skupini, za kar potrebuje nekaj časa.

Otroka ne silite, da bi se takoj vključil v igro. Šele ko se začne zanimati za okolico, ga spodbudite k sodelovanju.

Časovne premore vaše odsotnosti postopno podaljšujte. Občutek varnosti otroku lahko omogočite tudi tako, da s seboj v vrtec prinese ljubkovalno igračo ali »ninico«.

Stalen ritem prihodov in odhodov iz vrtca daje otroku občutek varnosti in zaupanja, zato se držite obljub o tem, kdaj boste prišli ponj.

To je obdobje, ko vaš otrok potrebuje več telesnega kontakta, več pozornosti in ljubkovanja – ne skrbite, ne boste ga razvadili, nasprotno v njem boste zgradili temelj zaupanja vase in sveta okoli njega.

Priporočljiva literatura za starše:

- Bojan Varjačič Rajko (2007): PRVIČ V VRTEC. Založba Otroci.
- Ljubica Marjanovič Umek: Otrok v vrtcu : priročnik h Kurikulu za vrtce. Maribor : Obzorja, 2001.
- Eva D. Bahovec: Vrtci za današnji čas. Ljubljana : Center za kulturološke raziskave pri Pedagoškem inštitutu : Društvo za kulturološke raziskave, 1996.

Otroške slikanice:

- Karl Ruhmann: Nočem v vrtec. Ljubljana : Kres, 2004.
- Anna Casalis: Mišek Tip noče v vrtec. V Ljubljani : Karantanija, 2005.
- Selina Ambrož: Žiga gre v vrtec. Ljubljana : Kres, 2005.
- Hartmut Bieber: Medo Jaka v vrtcu. Tržič : Učila International, 2004.